

СХВАЛЕНО

Вченою радою КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»
(протокол від 18.12.2024 р. №10)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор КНЗ КОР «Київський
обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних кадрів»

Віра РОГОВА

Наказ від «18» грудня 2024 р. № 206

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ПІДТРИМКА РІЗНОВІКОВИХ ГРУП В
УМОВАХ РОЗБУДОВИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»
*для вихователів закладів дошкільної освіти***

Біла Церква – 2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо впровадження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 31.03.2021 № 397, «Типової програми підвищення кваліфікації керівників закладів дошкільної освіти щодо надання підтримки в освітньому процесі дітям з особливими освітніми потребами» (наказ Міністерства освіти і науки України від 23.04.2021 № 457), Типової програми підвищення кваліфікації вихователів закладів дошкільної освіти щодо надання підтримки в освітньому процесі дітям з особливими освітніми потребами» (наказ Міністерства освіти і науки України від 23.04.2021

№ 457) та відповідно до професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти», затвердженого наказом Міністерства економіки України, від 19.10.2021 № 755-21 «Про затвердження професійного стандарту вихователів закладу дошкільної освіти» та професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти», затвердженого наказом Міністерства економіки України, від 28.09.2021 № 620-21 «Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти»».

Освітня програма також враховує основні положення Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», постанови Кабінету Міністрів України в редакції від 27.01.2021 №86 «Положення про заклад дошкільної освіти», постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 №800 «Деякі питання щодо підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності», Державного стандарту дошкільної «Базовий компонент дошкільної освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 за №33, Положення про психологічну службу у системі освіти України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 22 травня 2018 року № 509 та в контексті вимог законодавства, зокрема, інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність вихователя закладу дошкільної освіти та з урахуванням європейського вектору розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Мета освітньої програми: створення умов для професійного розвитку вихователя відповідно до державної політики в галузі дошкільної освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей вихователів закладів дошкільної освіти (далі - ЗДО) необхідних для організації розвитку, виховання та навчання дітей дошкільного віку відповідно до Концепції розвитку дітей раннього та дошкільного віку, затвердженої Президією Національної академії педагогічних наук України (протокол № 1-2/8-119 від 18.06.2020 р.), та на основі Державного стандарту дошкільної освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2020 за №33.

Основні завдання програми:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей вихователів закладів дошкільної освіти;
- поглибити й розширити знання вихователів закладів дошкільної освіти з теорії і практики організації освітнього процесу, що забезпечує якісні зміни та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній системі дошкільної освіти;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей вихователів закладів дошкільної освіти;
- удосконалити вміння вихователів закладів дошкільної освіти відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку;
- поглибити й розширити теоретичні знання з фахових і психолого- педагогічних дисциплін;
- ознайомлення педагогічних працівників із стратегіями та тенденціями, що склали

основу для розроблення змісту оновленого Стандарту;

- формування розуміння слухачами сутності понять «Державний стандарт дошкільної освіти», «цінності дошкільної освіти», «компетентність», «освітнє середовище» «результати навчання», «якість дошкільної освіти», «змістове наповнення Стандарту»;
- удосконалення здатності та готовності цільової аудиторії планувати освітній процес з урахуванням положень оновленого Стандарту для вибудовування індивідуальної освітньої траєкторії дитини дошкільного віку;
- формування здатності педагогічних працівників організовувати різні види діяльності дітей у закладі дошкільної освіти на засадах діяльнісного, компетентнісного, особистісно-орієнтованого, інтегрованого, соціокультурного підходів та базових принципах (демократичність; рівний доступ до якісної дошкільної освіти кожній дитини, освіти без дискримінації за будь-якими ознаками; забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору; міжвідомча взаємодія; державно-громадське та державно-приватне партнерство в організації та управлінні дошкільною освітою; соціально-педагогічне партнерство громади та всіх учасників освітнього процесу).
- вдосконалення готовності педагогів до організації партнерства з батьками вихованців задля підвищення культури відповідального батьківства.

Запропонована програма спрямована на надання якісних освітніх послуг в різновікових групах закладів дошкільної освіти.

Загальні очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти загалом;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері дошкільної освіти;
- сутності Концепції розвитку дітей раннього та дошкільного віку;
- сутності основних ідей, принципів побудови Державного стандарту дошкільної освіти;
- структури та змісту чинних освітніх програм;
- планування освітньої діяльності в закладі дошкільної освіти;
- академічної свободи вихователя в організації освітнього процесу.

Уміння:

- організовувати освітній процес відповідно до вимог чинного законодавства;
- визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту дошкільної освіти, чинних освітніх програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України, іншими суб'єктами освітньої діяльності, що затверджені у відповідному порядку, попередніх результатів вихованців, їх освітніх потреб;
- формувати у дітей дошкільного віку компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей;
- ефективно взаємодіяти й працювати в команді.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- генерування нових ідей (креативність);
- прийняття обґрунтованих рішень;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- міжособистісна взаємодія;
- рефлексія та саморозвиток
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх дітей;

— просування національно-патріотичних та демократичних цінностей (патріотизм, відповідальність за долю держави, повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність).

Розробник освітньої програми	Тетяна Михайлівна Корж , методист відділу раннього розвитку, дошкільної та початкової освіти, старший викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів», Надія Іванівна Нечипорук , методист відділу раннього розвитку, дошкільної та початкової освіти, старший викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»
Найменування освітньої програми	Освітня програма підвищення кваліфікації «Функціонування та підтримка різновікових груп в умовах розбудови дошкільної освіти» для вихователів закладів дошкільної освіти
Мета програми	Створення умов для професійного розвитку вихователя відповідно до державної політики в галузі дошкільної освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей вихователів закладів дошкільної освіти (далі - ЗДО) необхідних для організації навчання, виховання та розвитку дітей дошкільного віку відповідно до Концепції розвитку дітей раннього та дошкільного віку, затвердженої Президією Національної академії педагогічних наук України (протокол № 1-2/8-119 від 18.06.2020 р.), та на основі Державного стандарту дошкільної освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 за №33
Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника	Вихователі закладів дошкільної освіти
Обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або кредитах ЄКТС	120 год / 4 кредити ЄКТС (72 аудиторних годин, 48 годин – самостійна робота)
Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться	Загальні компетентності: ЗК.01, ЗК.02, ЗК.03, ЗК.04, ЗК.05, ЗК.06 Професійні компетентності: А1 Прогностична (А1.1, А1.2, А1.3); А2 Організаційна (А2.1, А2.2, А2.3, А2.4); А3 Оцінювально-аналітична (А3.1, А3.2); А4 Предметно-методична (А4.1) Б1 Здоров'язбережувальна (Б1.1, Б1.2); Б2 Проектувальна (Б2.1); В1 Психо-емоційна (В1.1, В1.2); В2 Педагогічне партнерство (В2.1, В2.2, В2.3); В3 Морально-етична (В3.1); Г1 Здатність до навчання впродовж життя (Г1.1, Г1.2); Г2 Інформаційно-комунікаційна (Г2.1, Г2.2, Г2.3)

Строки виконання програми	Календарний рік
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідчення про підвищення кваліфікації
Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	сайт: https://www.kristti.com.ua/

Зміст програми

№ з/п	Назва та зміст навчального модуля	В с ь о г о д и н	Аудиторні			
			Л е к ц і ї	С е м і н а р и	П р а к т и ч н і	С а м о с т і й н а р о б о т а
Модуль І. Філософія освіти ХХІ століття		6	6	—	—	6
1.1.	Національна ідентичність в історичному вимірі	4	4	—	—	4
1.2.	Ідея природовідповідності в генезисі модернізації освіти	2	2	—	—	2
Модуль ІІ. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти		24	—	—	24	14
2.1.	Професійний стандарт: ключові і професійні компетентності сучасного вихователя закладу дошкільної освіти	2	—	—	2	2
2.2.	Педагогічна етика й етикет: створення комфортного освітнього простору	2	—	—	2	2
2.3.	Актуальні проблеми наступності дошкільної і початкової освіти в контексті реалізації Нової української школи	2	—	—	2	2
2.4.	Емоційна компетентність і емоційний інтелект педагогічних працівників	4	—	—	4	2
2.5.	Академічна доброчесність: від внутрішньої культури особистості до академічної культури закладу освіти	2	—	—	2	2

<i>Спецкурс «Інклюзивна освіта: теорія і практика»</i>		6	–	–	6	2
<i>Спецкурс «Психологічна підтримка учасників освітнього процесу»</i>		6	–	–	6	2
Модуль III. Організація освітнього процесу в різновіковій групі закладу дошкільної освіти		34	12	–	22	28
Інваріантна частина		26	12	–	14	20
3.1.	Закон «Про дошкільну освіту»: ключові зміни та нововведення	2	2	–	–	2
3.2.	Базовий компонент дошкільної освіти: концептуальні засади, структура, зміст, завдання, умови реалізації	2	2	–	–	2
3.3.	Особливості організації життєдіяльності дітей у різновіковій групі закладу дошкільної освіти	2	2	–	–	2
3.4.	Партнерська взаємодія педагогів з батьками як умова забезпечення якості освітнього процесу закладу дошкільної освіти	4	–	–	4	2
3.5.	Дидактичні основи навчання дітей на заняттях у різновіковій групі	2	2	–	–	2
3.6.	Універсальний дизайн у закладі дошкільної освіти як умова реалізації Державного стандарту дошкільної освіти	2	–	–	2	2
3.7.	Реалізація Державного стандарту дошкільної освіти за освітнім напрямом «Мовлення дитини»	2	–	–	2	2
3.8.	Сучасні підходи до навчання дітей дошкільного віку елементів грамоти	2	–	–	2	2
3.9.	Особливості організації ігрової діяльності дітей у різновіковій групі	2	2	–	–	–
3.10.	Нові стратегії змістового компоненту освітнього напрямку «Дитина в соціумі» Державного стандарту дошкільної освіти	2	–	–	2	2
3.11.	Асоціативні карти як засіб формування цілісної картини світу у дітей дошкільного віку	2	–	–	2	2
3.12.	Особистісно орієнтована модель дошкільної освіти	2	2	–	–	–
Варіативна частина		8	–	–	8	8
3.13.	Логіко-математична гра «Танграм» як практичний засіб розвитку й тренування логічного мислення	2	–	–	4	–
3.14.	Розвиток логіко-математичної і дослідницької компетентності дітей дошкільного віку в процесі формування математичних понять	2	–	–	2	–
3.15.	Упровадження основ соціальної та фінансової грамотності в закладах дошкільної освіти	2	–	–	2	–
3.16.	Упровадження здоров'язбережувальних технологій у практику роботи закладу освіти	2	–	–	2	–
3.17.	Соціально-емоційний розвиток дітей дошкільного віку за Програмою The LEGO Foundation «Perry Pals» («Веселі Друзі»)	4	–	–	4	–
Модуль IV. Діагностико-аналітичний модуль		8	2	–	6	–
4.1.	Настановче заняття. Вхідне діагностування	2	2	–	–	–

4.2.	Тематична дискусія « <i>Організація освітнього процесу в різновіковій групі закладу дошкільної освіти</i> »	2	–	–	2	–
4.3.	Захист проєктів	2	–	–	2	–
4.4.	Вихідне діагностування	2	–	–	2	–

Модуль І. Філософія освіти ХХІ століття

1.1. Національна ідентичність в історичному вимірі.

Поняття національної та громадянської ідентичності. Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» та його статті щодо основних напрямів освітньої діяльності. Різновиди освітніх заходів, пропонувані Законом України для реалізації основних напрямів виховання національної та громадянської ідентичностей.

Історична генеза української національної ідентичності: між конфронтацією та співробітництвом. Проблематика та методика національно-патріотичного, військово-патріотичного, громадянського та духовно-морального виховання. Регіональність в становленні української національної та громадянської ідентичності. Роль позашкільних заходів та позакласної роботи у формування національної та громадянської ідентичності. Пошукова та творча діяльність учнів у формуванні національної та патріотичної діяльності.

1.2. Ідея природовідповідності в генезисі модернізації освіти.

Ідея природовідповідності у філософських поглядах античних вчених. Суть світоглядної концепції природовідповідності за Я.Коменським та її прояв у його педагогічних ідеях. Вікова періодизація за Аристотелем, Я.Коменським, Ж.-Ж.Руссо. Природовідповідність як філософський принцип панпедії (всезагальної мудрості) Я.А. Коменського. Використання ідеї природовідповідності у біоніці. Ідея природовідповідності в педагогічних інноваціях Г.С. Сковороди ("сродність" праці) та М. Монтессорі (урахування сензитивних періодів у розвитку дитини). Вплив цього принципу на виникнення педагогічних інновацій в умовах сьогодення.

Модуль ІІ. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти

2.1. Професійний стандарт: ключові і професійні компетентності сучасного вихователя закладу дошкільної освіти.

Ключові і професійні компетентності вихователя закладу дошкільної освіти. Основні аспекти професійного стандарту для вихователів закладів дошкільної освіти. Здатність до спілкування з дітьми та їхніми батьками, розвиток індивідуальних навичок у дітей, а також здатність до адаптації до змін у середовищі дошкільного закладу. Психологічні особливості дітей дошкільного віку, методи виховання та навчання, а також уміння працювати в команді використовувати сучасні педагогічні технології. Професійний розвиток вихователя закладу дошкільної освіти. Сучасні методи та підходи до професійного розвитку вихователя: менторство, колегіальні обміни досвідом, використання інноваційних технологій в освітньому процесі.

2.2. Педагогічна етика й етикет: створення комфортного освітнього простору.

Основи педагогічної етики. Педагогічний етикет: комунікація, взаємодія з колегами та батьками, поведінка в колективі. Створення комфортного освітнього простору (фізичний комфорт, емоційна підтримка). Практичні аспекти реалізації педагогічної етики та етикету.

2.3. Актуальні проблеми наступності дошкільної і початкової освіти в контексті реалізації Нової української школи.

Поняття наступності у дошкільній та початковій освіті. Основні проблеми забезпечення наступності. Психологічні бар'єри: складнощі адаптації дітей до нових умов, пов'язані зі зміною структури дня, підходів до навчання та вимог; стрес та тривога через новий режим, більшу тривалість занять, зміну навчального середовища. Роль Нової української школи у вирішенні проблем наступності. Основні принципи НУШ. Інтеграція освітніх стандартів.

Розвиток ключових компетентностей. Навчання через діяльність.

2.4. Емоційна компетентність і емоційний інтелект педагогічних працівників.

Емоційний інтелект як важливий інструмент успішної педагогічної діяльності. Основні складові емоційного інтелекту. Розвиток емоційної компетентності педагогічних працівників. Практичні підходи до розвитку емоційного інтелекту в контексті сучасної освіти.

2.5. Академічна доброчесність: від внутрішньої культури особистості до академічної культури закладу освіти.

Визначення конфлікту. Причини виникнення конфліктів: соціально-психологічні, організаційні, комунікативні. Види конфліктів у освітньому середовищі. Стадії конфлікту. Технології управління конфліктами. Роль управління конфліктами в створенні освітнього середовища.

Спецкурс «Інклюзивна освіта: теорія і практика»

Принципи та практичні аспекти створення інклюзивного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти. Ідентифікація потреб дітей з особливими освітніми потребами. Розробка індивідуальної програми розвитку дитини. Підтримка педагогів у розвитку адаптивних методик навчання, а також створення безбар'єрного фізичного та соціального середовища. Розвиток рівності, толерантності та розуміння різноманітності серед дітей, сприяння їхньому повноцінному включенню в суспільство. Взаємодія з батьками дітей дошкільного віку та іншими учасниками освітнього процесу з метою підтримки та співпраці у створенні ефективного інклюзивного середовища. Співпраця між педагогами, психологами, батьками та іншими учасниками освітнього процесу у створенні індивідуалізованих підходів до підтримки дітей з особливими освітніми потребами. Кращі практики та інноваційні підходи до психолого-педагогічного супроводу, спрямовані на забезпечення успішного навчання та розвитку всіх дітей. Аналіз концепційного та теоретичного базису психолого-педагогічного супроводу інклюзивного навчання, зокрема, використання теорій розвитку, психології виховання та соціальної педагогіки. Взаємодія психологів, педагогів та інших спеціалістів у сфері освіти для ефективного розвитку інклюзивних практик та спільного розв'язання проблем. Вплив вікових особливостей на навчання та розвиток дітей з різними видами особливих освітніх потреб, включаючи інтелектуальні, фізичні, емоційно-психологічні та соціальні аспекти. Індивідуальні особливості кожної дитини: ступінь функціональних можливостей, інтереси та потреби, а також специфічні особливості, пов'язані з конкретними труднощами. Практичні приклади та рекомендації щодо врахування вікових та індивідуальних особливостей у процесі планування та виконання освітніх програм для дітей з особливими освітніми потребами.

Спецкурс «Психологічна підтримка учасників освітнього процесу»

Поняття безпечного і здорового освітнього середовища. Причини недостатнього рівня розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в закладах дошкільної освіти. Цілі, завдання, очікувані результати реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища. Умови розбудови безпечного і здорового освітнього середовища.

Підходи до реагування на наслідки надзвичайних ситуацій. Основні принципи надання психосоціальної допомоги. Ресурсність, модель подолання стресу М. Лаада (BASIC PH). Емоційні порушення у дітей різних вікових категорій. Психологічні техніки відновлення ресурсного стану педагогів та дітей в умовах війни. Збереження психологічного здоров'я під час самоізоляції, дієві техніки самопомоги. Особливості зниження рівня тривожності в дітей.

Ментальне здоров'я та психосоціальна підтримка: зміст понять. Надзвичайні ситуації. Благополуччя людини. Взаємозв'язок проблем ментального здоров'я та психосоціальної підтримки в надзвичайних ситуаціях. Визначення понять «стрес», «життестійкість». Опановування прийомами, які сприяють управлінню стресом та відновленню емоційної рівноваги в надзвичайних ситуаціях.

Модуль III. Організація освітнього процесу в різновіковій групі закладу дошкільної освіти

3.1. Закон «Про дошкільну освіту»: ключові зміни та нововведення.

Законодавство в галузі освіти. Цілісне бачення реформи дошкільної освіти. Оновлення змісту освіти. Мета й ключові компоненти Концепції розвитку дітей раннього та дошкільного віку. Структура Державного стандарту дошкільної освіти. Ціннісні орієнтири дошкільної освіти. Типові програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо впровадження оновленого Базового компонента дошкільної освіти. Впливи реформування на освітній процес. Організація освітнього процесу в умовах дистанційного навчання. Обмін кращими практиками щодо реалізації Концепції розвитку дітей раннього та дошкільного віку в умовах сьогодення.

3.2. Базовий компонент дошкільної освіти: концептуальні засади, структура, зміст, завдання, умови реалізації.

Нові вектори Базового компонента дошкільної освіти (Державного освітнього стандарту, його відповідність викликам сучасної дошкільної освіти та запитам практиків. Суть концептуальних засад Базового компонента дошкільної освіти; особливості структурування Державного стандарту дошкільної освіти. Аналіз цінностей дитинства як основи базових принципів та умов реалізації стандарту дошкільної освіти. Організація освітнього процесу з позицій компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегрованого підходів.

3.3. Особливості організації життєдіяльності дітей у різновіковій групі закладу дошкільної освіти.

Необхідність створення різновікових груп у сучасних закладах дошкільної освіти, способи їх комплектування. Поняття про життєдіяльність дошкільника в контексті Державного стандарту дошкільної освіти. Організація життєдіяльності дітей різновікових груп відповідно до концептуальних засад Базового компонента дошкільної освіти. Умови ефективної організації життєдіяльності дитини в дошкільному закладі. Характеристика різних моделей планування освітнього процесу в різновікових групах. Моделювання режиму життя дітей різновікової групи, орієнтуючись на склад вікової групи.

3.4. Партнерська взаємодія педагогів з батьками як умова забезпечення якості освітнього процесу закладу дошкільної освіти.

Аналіз вимог професійних стандартів «Вихователь закладу дошкільної освіти», «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти» щодо партнерської взаємодії учасників освітнього процесу. Завдання закладу дошкільної освіти при взаємодії з батьками. Напрями реалізації взаємодії закладу дошкільної освіти з родинами. Форми партнерської взаємодії закладу дошкільної освіти з батьками вихованців.

3.5. Дидактичні основи навчання дітей на заняттях у різновіковій групі.

Характеристика основних форм навчально-пізнавальної діяльності в різновіковій групі. Види занять за способом поєднання і використання методів, прийомів, засобів навчання: комбіновані, ігрові, тематичні, домінантні, сюжетно-динамічні. Способи організації занять, їх особливості у різновіковій групі. Методика проведення комплектних занять. Методика проведення комбінованих занять. Вимоги до складання розкладів занять. Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2015 № 446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності». Особливості планування занять у різновікових групах.

3.6. Універсальний дизайн у закладі дошкільної освіти як умова реалізації Базового компонента дошкільної освіти.

Універсальний дизайн у сфері освіти. Створення сучасного універсального дизайну в закладі дошкільної освіти (доступного, безпечного, розвивального, максимально придатного навколишнього середовища) як умова ефективного використання різних моделей організації освітнього процесу. Принципи універсального дизайну. Моделювання освітнього середовища з урахуванням принципів універсального дизайну.

3.7. Реалізація Державного стандарту дошкільної освіти за освітнім напрямом «Мовлення дитини».

Зміст освітнього напрямку «Мовлення дитини» (інваріантний складник) Базового компонента дошкільної освіти. Пріоритетні завдання, провідні види діяльності, методи та прийоми формування мовленнєвої, комунікативної та художньо-мовленнєвої компетентностей дитини дошкільного віку.

3.8. Сучасні підходи до навчання дітей дошкільного віку елементів грамоти.

Сучасні ефективні підходи до роботи з навчання дошкільників основ грамоти. Теоретико-практичні аспекти про психофізіологічні та психологічні засади навчання грамоти; основні механізми й інструменти цього процесу. Засвоєння основ грамоти як складна аналітико-синтетична діяльність. Характеристика ефективних традиційних та інноваційних технологій і засобів навчання дітей основ грамоти. Показники готовності педагогів до інтерактивного та стимулювального процесу навчання дітей основ грамоти.

3.9. Особливості організації ігрової діяльності дітей у різновіковій групі.

Гра як провідний вид діяльності дітей дошкільного віку, формування особистості дитини в грі. Аналіз змісту освітнього напрямку «Гра дитини» Базового компонента дошкільної освіти; зміст ігрової компетентності. Класифікація ігор відповідно до Базового компонента дошкільної освіти. Створення предметно-ігрового середовища різновікової групи відповідно до сучасних вимог як умова формування ігрової компетентності дітей дошкільного віку. Особливості організації різних видів ігор. Методи та прийоми керівництва іграми з правилами та творчими іграми в різновіковому колективі дітей. Моделювання керівництва сюжетно-рольовою грою відповідно до вікового складу різновікової групи.

3.10. Нові стратегії змістового компоненту освітнього напрямку «Дитина в соціумі» Базового компонента дошкільної освіти.

Особливості формування соціально-громадянської компетентності дитини дошкільного віку в різних видах діяльності. Індикатори сформованості соціально-громадянської компетентності в дошкільників. Пріоритетні форми, методи й засоби формування соціально-громадянської компетентності. Наступність між ЗДО і НУШ у формуванні соціально-громадянської компетентності дітей. Роль вихователя і батьків у формуванні соціально-громадянської компетентності дітей.

3.11. Асоціативні карти як засіб формування цілісної картини світу у дітей дошкільного віку.

Сутність поняття «асоціативна карта», їх цінність. Створення та використання асоціативних карт. Правила використання асоціативних карт у роботі з дітьми.

3.12. Особистісно орієнтована модель дошкільної освіти.

Становлення концепції особистісно-орієнтованої освіти. Особливості особистісно орієнтованого підходу у навчанні і вихованні дітей дошкільного віку. Особистісно орієнтована взаємодія педагога з дітьми в процесі різних видів діяльності.

3.13. Логіко-математична гра «Танграм» як практичний засіб розвитку й тренування логічного мислення.

Формування логіко-математичної компетентності дітей дошкільного віку – важлива складова освітнього процесу. Використання в освітньому процесі гри Танграм. Обґрунтування сутності гри «Танграм», особливості її проведення з дітьми. Характеристика етапів оволодіння дітьми уміннями складати образи з геометричних фігур.

3.14. Розвиток логіко-математичної і дослідницької компетентності дітей дошкільного віку в процесі формування математичних понять.

Аналіз освітнього напрямку «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» Базового стандарту дошкільної освіти. Визначення поняття «сенсорно-пізнавальна, логіко-математична, дослідницька компетентність» дитини. Формування емоційно-ціннісного ставлення до логіко-математичної та дослідницької діяльності в дітей дошкільного віку. Формування уявлень про основні математичні поняття. Оволодіння навичками логіко-математичної та дослідницької діяльності. Розвивальні математичні ігри як засіб розвитку

особистісного потенціалу дитини. Особливості проведення дидактичних математичних ігор.

3.15. Упровадження основ соціальної та фінансової грамотності в закладах дошкільної освіти.

Особливості формування соціально-фінансової компетентності дитини дошкільного віку в різних видах діяльності. Індикатори сформованості соціально-фінансової компетентності у дошкільників. Пріоритетні форми, методи та засоби формування соціально-фінансової компетентності. Роль вихователя і батьків у формуванні фінансової грамотності.

3.16. Упровадження здоров'язбережувальних технологій у практику роботи закладу освіти.

Поняття здоров'язбережувальних технологій. Комплекс методів, заходів та практик, спрямованих на збереження та покращення фізичного, психічного, соціального та духовного здоров'я учнів в освітньому процесі. Принципи здоров'язбережувальних технологій. Методи та форми здоров'язбережувальних технологій в освітньому процесі.

Психогігієна та стрес-менеджмент. Роль педагога у впровадженні здоров'язбережувальних технологій. Моделювання здорового способу життя. Формування здоров'язбережувального середовища. Виклики та проблеми впровадження здоров'язбережувальних технологій у закладах освіти.

3.17. Соціально-емоційний розвиток дітей дошкільного віку за Програмою The LEGO Foundation «Peppy Pals» («Веселі Друзі»).

Соціально-емоційний розвиток дитини в визначеннях та освітніх напрямках Базового компонента дошкільної освіти України. Соціально-емоційні навички дошкільників. Соціально-емоційний розвиток дітей в умовах сучасних викликів. Емоційні стани дошкільників та стрес. Гра як один із найефективніших способів формування соціально-емоційних навичок і підтримки благополуччя дітей. Програма «Peppy Pals» («Веселі Друзі») як дієвий інструмент соціально-емоційного розвитку дітей дошкільного віку. Психологічно безпечне освітнє середовище закладу дошкільної освіти. Принципи підтримуючого спілкування.

Питання для самостійного опрацювання

1. Інтегрований підхід в організації освітнього процесу в різновікових групах ЗДО.
2. Сучасні методи та підходи до професійного розвитку вихователя.
3. Форми взаємодії між педагогічними колективами ЗДО та НУШ щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти.
4. Прийоми управління стресом та відновлення емоційної рівноваги в надзвичайних ситуаціях.
5. Гра як один із найефективніших способів формування соціально-емоційних навичок і підтримки благополуччя дітей.
6. Форми партнерської взаємодії ЗДО з батьками дітей.
7. Особливості планування освітнього процесу в різновікових групах.
8. Формування колективістських взаємовідносин у різновіковій групі закладу дошкільної освіти.
9. Особливості проведення занять з навчання дітей елементів грамоти у різновіковій групі закладу дошкільної освіти.

Список використаних та рекомендованих джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти України / Байєр О.М. та ін. 2021. 37 с. URL: <https://bit.ly/3CannQl>
2. Державний стандарт початкової освіти: Постанова КМУ від 21.02.2018 № 87. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018->

[%D0%BF#Text](#)

3. Європейське мовне портфоліо: методичний посібник. URL: <http://surl.li/eakzd>
4. Інклюзивна освіта: навчальний посібник / Порошенко М. та ін. Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с.
5. Інструктивно-методичні рекомендації щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти: Додаток до листа МОН України від 19.04.2018 №1/9-249. URL : <https://bit.ly/3YXGTcq>
6. Кіндрат І. Асоціативні карти в освітній роботі. ВГО «АПДО», 2023. 15 с.
7. Конституція України. Основний закон. Київ, 1996. URL: <https://bit.ly/3Wl5vu3>
8. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України та розвитку громадянської освіти в Україні: додаток до Наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 р. № 641. Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки України. 2015. NN№ 8, С. 87-95.
9. Косенчук О.Г., Новик І.М. ECERS-3: оцінюємо якість освітнього процесу по-новому. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2020. №12, С.4-9. URL: <https://bit.ly/3Z8CtzV>
10. Костюк А.В. Емоційний інтелект та шляхи його розвитку. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. № 2, С. 85-89.
11. Положення про заклад дошкільної освіти: Постанова КМУ від 27.01.2021 №86. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86-2021-%D0%BF#Text>
12. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: підручник. 4-те вид., перероб. Київ: ВЦ «Академія», 2018. 408 с.
13. Про дошкільну освіту: Закон України від 06.06.2004 № 3788–IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20>
14. Про дошкільну освіту: Закон України від 11.07.2001 № 2628–III URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/showy2628-14#Text>
15. Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти»: Наказ Міністерства економіки України від 19 жовтня 2021 р. № 755-21. URL:
16. Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти»: Наказ Міністерства економіки України від 28 вересня 2021 р. № 620-21. URL:
17. Технології професійного розвитку педагогів: навч.-метод. посіб./ упорядники: Т.М. Сорочан, М.І. Скрипник; Держ. вищ. навч. закл. «Ун-т менедж. освіти». Київ, 2016. 231 с. URL: <https://bit.ly/3j19Fso>
18. Технології формування Soft Skills в системі професійної підготовки педагога: навчальний посібник / уклад. Т.Й. Бабюк, Н.Г. Каньоса, С.М. Бабюк. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2023. 222 с.
19. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності : Наказ МОН України від 10.12.2021 №1340. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W>
20. Чепіль М.М., Дудник Н.З. Педагогічні технології: навч. посіб. Київ: Академвидання, 2012. 224 с.